

Carmen MIHALACHE

E frumos în octombrie la FITCT!

E frumos în octombrie la Iași, la Festivalul Internațional de Teatru pentru Copii și Tineret! Vine lume multă. Anul acesta au fost artiști din Canada, Germania, Franța, Italia, Chile, Brazilia, Ucraina, iar din țară au fost trupe de la Galați, Cluj-Napoca, Târgu Mureș, Timișoara, Sibiu, Târgoviște, e o atmosferă caldă, prietenoasă, animată. Cum altfel, din moment ce e sărbătoarea animației? De apreciat, în primul rând, este consecvența organizatorilor, faptul că și-au dus mai departe proiectul, că l-au îmbogățit cu idei noi. Cea de-a doua ediție a manifestării ieșene (desfășurate între 4–9 octombrie a.c.) a stat sub semnul inovației și al creativității, pentru că prin ele „cucerești lumea”, după cum spune criticul de teatru Oltița Cîntec în programul Festivalului (viu colorat și foarte atractiv). Și cine ar putea să contrazică acest lucru? „Uptadați”, așadar, ieșenii s-au conectat la trendul internațional, anul 2009 fiind înscris în calendarul UNESCO drept unul al *inovației și creativității*. Oricum, cei doi termeni fac casă bună cu arta animației, cu spiritul ei liber, ludic, ingenios, fantezist.

Dar să depănăm puțin povestea Festivalului, să intrăm în joc! Am văzut, în deschidere, spectacolul *Albinuța* al Teatrului „Luceafărul” din Iași, gazdele luându-ne ușurel, de la alfabet, pentru a ne conduce apoi în călătorii mai îndepărtate și mai îndrăznețe. Regizorul Ion Ciubotaru a adaptat scenic încântătoarea cârticică omonimă a regretatului poet Grigore Vieru, construind un spectacol sprintar, plin de culoare, interactiv, cu mare priză la micii spectatori. Poznașii elevi, îndrumați de o învățătoare frumoasă, blândă, cu o voce ușor cântată, persuasivă, răsfoiau filele de abecedar, cu imagini ochioase foc (inspirata scenografie îi aparține lui Mihai Pastramagi), învățând în joacă o mulțime de lucruri folositoare. Mai presus de toate deprindeau noțiuni care țin de un alfabet mai subtil, cel al sentimentelor, pentru că textul vorbește despre dragostea și respectul pentru părinți, pentru limba maternă, pentru natură, țară și oamenii ei de valoare, cărturari, artiști, despre prietenie și cam tot ce dă sens vieții. Simpatice și spontane în reacții sunt toți interpreții – Gabriela Andrei, Beatrice Engel, Ionela Arvinte, Emanuel Florentin, Raluca Pintilie –, iar muzica semnată de Simion Filimon și Gigi Șfaițer imprimă un ritm alert acestui spectacol deopotrivă agreabil și instructiv. „Mai bine să-i lași copilului o carte decât un sac cu bani”, zice textul și „dacă n-ai carte, n-ai parte”, deși vremurile actuale ne cam contrazic. Cel mai nimerit ar fi să le ai pe amândouă, și știința, și finanța. Că vorba ceea, n-ar fi rău să fie bine!

Din Canada, de la Montréal, au sosit doi actori, Pavlo Mano și Csaba Raduly (Teatrul „Puzzle”) cu un spectacol intitulat *Hurry Up!* destul de simplu, morala fiind una știută de când lumea: graba strică treaba și nu folosește la nimic, timpul scăpând oricum de sub control celor nehibzuiți și aflați într-o alergătură fără rost. A urmat o altă premieră a Teatrului „Luceafărul”, cu *Aventurile baronului Münchhausen* repovestite de Ion Sapdaru și Gabriel Andronache, în decorurile talentatului Mihai Pastramagi și costumele deosebit de frumoase ale Alinei Dincă Pușcașu. Celebru baron alergic la prostia și mărginirea oamenilor e întruchipat de Liviu Smântânică, bine intrat în rol, spiritual, hazos, convingător, întreaga distribuție

fiind de altfel atent aleasă de către regizor, fiecare actor izbutind să-și impună personajul. Emanuel Florentin (*Johan*), Gigi Șfaițer (*Judecătorul*), Toma Hogeia (*Rottweiler*), Cristian Gheorghiu (*Brack*), Gabriel Lazăr (*Schnautzer*), Adi Diaconu (*Grefierul*), Adrian Buliga (*Marinarul, Un lunatic*), Cătălin Cucu (*Pictorul, Un cazac*), Liliana Mavriș Vîrlan (*Ecaterina cea Mare*), Ion Agachi (*Generalul rus*), Viorel Vîrlan (*Directorul circului*), Ionuț Gînju (*Un domn onorabil*), Mariana Ivanov (*O doamnă*), Raluca Pintilie (*Fiica doamnei*), Cristina Anca Ciubotaru (*O bătrânică*) și copilul Teodora Gheorghiu au jucat cu poftă, reușind să transmită stări, emoție. *Aventurile baronului Münchhausen* au savoarea binecunoscută, ele amintindu-ne de nevoia de visare, de evadarea, prin puterea imaginației, dintr-o realitate prea strâmtă, adesea meschină, de frumusețea gândirii libere, cutezătoare. Montarea lui Ion Sapdaru are multe calități, fluentă, farmec, percutanța ideilor cu trimiteri actuale, dar și unele neglijențe și lungimi în partea a doua, care nu-i umbresc însă supărător meritele subliniate și nu-i taie din zbor (al baronului și al nostru, odată cu el, pe aripile minunatelor născociri ce ne salvează de convenționalism, rutină și plictis mortal). În celelalte zile ale Festivalului, copiii s-au amuzat privind două reprezentații cu clovni, atât de îndrăgiți de ei, primul numit 1, 2, 3... *Circ!* (Teatrul „Mihai Popescu” din Târgoviște), al doilea, *Acrobatul*, cu o actriță experimentată, Lily Curcio (regia e semnată de vestitul Nani Colombaioni) de la „Seres de Luz Teatro” din São Paulo. Bine primite au fost și spectacolele Teatrului de păpuși „Puck” din Cluj-Napoca, *Dănilă Prepeleac* după Ion Creangă, cu Ovidiu Crișan în rolul titular (regia, Ion Savinescu) și *Castelul din Carpați* după Jules Verne al Teatrului „Gulliver” din Galați, în regia lui Bogdan Drăgulescu și scenografia Danielei Drăgulescu, o montare cu efecte speciale de „creepy story”, cu muzica lui Verdi și o echipă actoricească remarcabilă, îi notez pe Stelian Stancu, Marian Sterian, Eduard Șișu, Mircea Vâjăianu, Gina Geru, Rodica Pană, Nicole Lungu. Absolut captivantă, inedită a fost performanța lui Alain Lecucq de la „Papiertheatre” Troyes Franța, care a adus în scenă peripețiile lui Robinson Crusoe (*Un Robinson*), adaptându-le pentru genul numit teatrul pe hârtie, despre istoricul căruia le-a și dat copiilor, în final, câteva prețioase informații. Mi-au mai rămas în memorie din ce am văzut la Iași (din păcate, nu am stat toată perioada Festivalului) încântătoarea reprezentație a actorilor ucrainieni de la „Teatrul Academic Regional de Păpuși Rivne” cu diafanul *Cântecul pădurii*, stilizat, poetic, tulburător; și extraordinarul recital *Liniște!* al celor doi mimi, Alexander Neander și Wolfram Bodecker din Berlin (Bodecker & Neander Company) doi artiști desăvârșiți, care au urmat cursuri la Paris, la Școala lui Marcel Marceau. Expresivitate, rafinament, umor, tandrețe, lirism, simțul măsurii, grație, toate s-au topit într-un recital de zile mari care a entuziasmat publicul. Despre care trebuie spus că a invadat sălile Teatrului „Lucaefărul”, spectacolele invitate în Festival (organizat cu sprijinul Consiliului Local și al Consiliului Județean Iași) adresându-se copiilor, tinerilor și adulților deopotrivă, în mod perfect democratic. Iată că la teatru, cel puțin, democrația poate funcționa și în țara noastră! Oamenii mici și mari (aceștia au trăit iluzia regăsirii timpului copilăriei) au participat cu căldură și viu interes la acest eveniment, sperând că poate vor zări și vor prinde pentru o clipă acea *pasăre albastră* (de care pomenește criticul literar Ioan Holban, directorul Teatrului „Lucaefărul”), fiindcă măiastra știe toate poveștile din tărâmul pur al copilăriei și are puteri miraculoase care ne ajută să nu ne pierdem visurile și speranțele.